

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	14.09.2012
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	21.07.2013
Avaldamismärge:	RT I, 11.09.2012, 8

Kodakondsuse taotleja Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami läbiviimise kord

Vastu võetud 25.09.2008 nr 143
[RT I 2008, 43, 245](#)
 jõustumine 01.03.2009

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.12.2009	RT I 2009, 65, 448	01.01.2010
12.08.2010	RT I 2010, 57, 370	01.10.2010
06.09.2012	RT I, 11.09.2012, 1	14.09.2012, määruses on läbivalt asendatud sõna „eksamikeskus” sõnadega „eksameid korraldav asutus” vastavas käändes

Määrus kehtestatakse «[Kodakondsuse seaduse](#)» § 9 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Käesolevas määruses sätestatakse Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami (edaspidi *eksam*) läbiviimise, eksamitulemuste hindamise ja vormistamise ning vaidlustamise kord.

§ 2. Eksamite korraldamine

(1) Eksameid korraldab Haridus- ja Teadusministeerium või „Kodakondsuse seaduse” § 9 lõike 2²alusel temaga halduslepingu sõlminud riigi sihtasutus (edaspidi *eksameid korraldav asutus*).
[\[RT I, 11.09.2012, 1- jõust. 14.09.2012\]](#)

(2) Eksamil kontrollitakse testi vormis Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmist järgmistes valdkondades:

- 1) Eesti riigikorra põhialused, mis on sätestatud Eesti Vabariigi põhiseaduse I ja III peatükis;
- 2) igäihe põhiõigused, vabadused ja kohustused, mis on sätestatud Eesti Vabariigi põhiseaduse II peatükis;
- 3) Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja kohtu pädevus vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele;
- 4) Eesti kodakondsuse omandamise, saamise, taastamise ja kaotamise tingimused ning kord vastavalt «Kodakondsuse seadusele».

§ 3. Eksamimaterjalid

(1) Testis on 24 eestikeelset valikvastustega küsimust, igal küsimusel on üks õige vastusevariant. Test koostatakse nii, et hõlmatud on kõik § 2 lõikes 2 loetletud valdkonnad.

(2) Eksamiküsimused koostab ekspertkomisjon, mille liikmed kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

(3) Eksameid korraldav asutus tagab eksamite läbiviimiseks piisava arvu testiversioonide koostamise. Testide konfidentsiaalsuse tagab eksameid korraldav asutus. Testide koostajad, eksamikomisjoni liikmed ja teised testidega ametialaselt kokku puutuvad isikud kohustuvad tagama testide konfidentsiaalsuse.

§ 4. Eksamile registreerimine

- (1) Eksamile saab registreeruda kirjalikult või vastava elektroonilise lahenduse kaudu Internetis.
- (2) Kirjalikul registreerumisel esitab isik eksameid korraldavale asutusele:
 - 1) kirjaliku avalduse eksameid korraldava asutuse veebilehel avaldatud vormil;
 - 2) «Isikut tõendavate dokumentide seaduses» sätestatud isikut tõendava dokumendi koopia;
 - 3) olemasolu korral Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2007. a määruse nr 247 «Isiku terviseseisundist tulenevalt kodakondsuse või pikaajalise elaniku elamisloa taotleja eesti keele ning kodakondsuse taotleja «Kodakondsuse seaduse» ja Eesti Vabariigi põhiseaduse tundmise eksami sooritamise ulatuse ja viisi määramise või nimetatud eksamite sooritamistest vabastamise tingimused ja kord» alusel moodustatud ekspertkomisjoni otsuse.
- (3) Lõike 2 punktis 1 nimetatud avalduses märgitakseksamile registreeruja:
 - 1) ees- ja perekonnanimi trükitähtedega;
 - 2) isikukood, selle puudumisel sünniaeg;
 - 3) elukoha aadress;
 - 4) avalduse esitamise kuupäev;
 - 5) allkiri.
- (4) Eksamile registreerunud isikule teatab eksameid korraldav asutus eksami toimumise aja ja koha kirjalikult või e-posti teel hiljemalt 7 päeva enne eksami toimumist.

§ 5. Eksamielised konsultatsioonid ja näidismaterjalid

- (1) Eksamile registreerunud isikul on õigus saada vähemalt ühe tunni ulatuses tasuta rühmakonsultatsiooni eksaminõuete ja korralduse kohta.
- (2) Konsultatsioonide läbiviimise ning konsultantide metoodilise juhendamise korraldab eksameid korraldav asutus.
- (3) Eksameid korraldav asutus korraldab eksamit kirjeldava ning eksami teemavaldkondi tutvustava käsiraamatu ning näidistestide avaldamise oma veebilehel.

§ 6. Eksami läbiviimine

- (1) Eksameid korraldav asutus korraldab eksamid eksamipunktides, viies eksamid läbi kõikides eksamipunktides üheaegselt. Eksam korraldatakse vähemalt 12 korda aastas.
- (2) Põhjendatud vajaduse korral võib eksameid korraldav asutus eksameid korraldada lõikes 1 sätestatud erinevatel tingimustel.
- (3) Eksameid viivad läbi eksamikomisjonid, mille liikmete nimekirja kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga. Eksamikomisjoni koosseisu kuulub vähemalt kaks liiget, kellest üks on eksamikomisjoni esimees.
- (4) Eksamile lubatakse «Isikut tõendavate dokumentide seaduses» sätestatud isikut tõendava dokumendi alusel.
- (5) Enne eksami algust tutvustab eksamikomisjoni esimees eksamineeritavatele eksami läbiviimise korda.
- (6) Eksamiruumis on eksami sooritamise ajal lisaks eksamineeritavatele ja eksamikomisjoni liikmetele õigus viibida ka eksameid korraldava asutuse, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti esindajatel.
[RT I 2009, 65, 448- jõust. 01.01.2010]
- (7) Eksam sooritatakse kirjalikult eesti keeles. Eksami kestus on 45 minutit. Eksami sooritamisel võib kasutada eestikeelset Eesti Vabariigi põhiseadust ja «Kodakondsuse seadust» ning sõnaraamatut. Nende olemasolu eksamiruumis tagab eksameid korraldav asutus.
- (8) Eksam loetakse mittesooritatuks ja eksaminand kõrvaldatakse eksamilt, kui:
 - 1) ta kasutab eksami sooritamisel kõrvalist abi;
 - 2) tema käitumine segab eksami läbiviimist või häirib teisi eksaminande.
- (9) Eksameid korraldav asutus valmistab ette eksamimaterjalide komplekti ning korraldab eksamimaterjalide komplekti toimetamise eksamipunkti ning pärast eksami toimumist eksamitööde toimetamise eksameid korraldavas asutusse.
- (10) Isiku, kes terviseseisundi tõttu ei ole võimeline sooritama eksameid üldises korras, eksam viiakse läbi Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2007. a määruse nr 247 «Isiku terviseseisundist tulenevalt kodakondsuse või pikaajalise elaniku elamisloa taotleja eesti keele ning kodakondsuse taotleja «Kodakondsuse seaduse» ja Eesti Vabariigi põhiseaduse tundmise eksami sooritamise ulatuse ja viisi määramise või nimetatud eksamite sooritamistest vabastamise tingimused ja kord» alusel moodustatud ekspertkomisjoni otsuses määratud ulatuses ja viisil.

§ 7. Eksamitulemuste hindamine, vormistamine ja teatavaks tegemine

- (1) Eksami sooritamist hindab haridus- ja teadusministri poolt moodustatud hindamiskomisjon.
- (2) Eksam loetakse sooritatuks, kui eksamineeritav on testi 24 küsimusest õigesti vastanud vähemalt 18 küsimusele. Eksami sooritanutele väljastab eksameid korraldav asutus Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami tunnistuse.
- (3) Eksameid korraldav asutus teatab eksamitulemusest isikule kirjalikult või e-posti teel 14 päeva jooksul eksami toimumise päevast arvates. Eksameid korraldav asutus teeb eksami sooritanud isikule tunnistuse kättesaadavaks riigiportaali eesti.ee kaudu.
[RT I 2010, 57, 370- jõust. 01.10.2010]
- (4) Eksameid korraldav asutus säilitab eksamitöid viis aastat.

§ 8. Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritamine gümnaasiumi ühiskonnaõpetuse riigieksami lisana

- (1) Gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste õpilased ning eksternid, kes sooritavad ühiskonnaõpetuse riigieksami, võivad sooritada Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami ühiskonnaõpetuse riigieksami lisana.
- (2) Lõikes 1 nimetatud õpilane või ekstern, kes soovib sooritada Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami gümnaasiumi ühiskonnaõpetuse riigieksami lisana, teatab oma sellekohasest soovist kooli juhtkonnale kirjalikult samaaegselt tema ühiskonnaõpetuse riigieksamile registreerimisega. Kooli juhtkond teatab sellest eksameid korraldavale asutusele koos riigieksami materjalide tellimisega.
- (3) Lõikes 1 nimetatud õpilane või ekstern lahendab lisaks riigieksamiülesannetele iga § 2 lõikes 2 sätestatud valdkonna kohta neli eestikeelset valikvastustega lisaküsimust. Nimetatud küsimusi ei arvestata riigieksami tulemuste hindamisel ning nende lahendamiseks antakse eksaminandile lisaega 30 minutit.
- (4) Eksamiruumis on eksami sooritamise ajal lisaks eksamineeritavatele ja eksamikomisjoni liikmetele õigus viibida ka eksameid korraldava asutuse, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti esindajatel.
[RT I 2009, 65, 448- jõust. 01.01.2010]
- (5) Lisaküsimustele antud vastuseid hindab § 7 lõikes 1 nimetatud hindamiskomisjon.
- (6) Õpilane või ekstern, kes vastab lõikes 3 sätestatud lisaküsimustest õigesti vähemalt 12 küsimusele, loetakse Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritanuks ning tal on õigus saada käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatud tunnistus.

§ 9. Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritamine põhikooli ühtlustatud küsimuste ja ülesannetega ühiskonnaõpetuse eksami lisana

- (1) Põhikoolilõpetaja, kes sooritab põhikooli ühtlustatud küsimuste ja ülesannetega ühiskonnaõpetuse eksami (edaspidi *ühiskonnaõpetuse lõpueksam*), võib sooritada Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami ühiskonnaõpetuse lõpueksami lisana, kui teatab oma sellekohasest soovist kooli juhtkonnale kirjalikult samaaegselt tema ühiskonnaõpetuse lõpueksamile registreerimisega.
- (2) Koolid teatavad lõikes 1 nimetatud põhikoolilõpetajate nimed ja isikukoodid eksameid korraldavale asutusele kirjalikult koos põhikooli lõpueksami materjalide tellimisega.
- (3) Koolis, kus vähemalt üks õpilane sooritab Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami ühiskonnaõpetuse lõpueksami lisana, viibib eksamiruumis lisaks lõpueksamikomisjonile ka välisvaatleja.
- (4) Välisvaatleja on eksameid korraldava asutuse juhi kinnitatud isik, kelle ülesanne on jälgida eksamikorrast kinnipidamist. Eksamiruumis on eksami sooritamise ajal lisaks eksamineeritavatele, eksamikomisjoni liikmetele ja välisvaatlejale õigus viibida ka § 2 lõikes 1 nimetatud asutuste, Siseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveameti esindajatel.
[RT I, 11.09.2012, 1- jõust. 14.09.2012]
- (5) Lõikes 1 nimetatud põhikoolilõpetaja lahendab lisaks ühiskonnaõpetuse lõpueksamiülesannetele iga § 2 lõikes 2 sätestatud valdkonna kohta neli eestikeelset valikvastustega lisaküsimust. Nimetatud küsimusi ei arvestata põhikooli lõpueksami tulemuste hindamisel ning nende lahendamiseks antakse eksaminandile lisaega 30 minutit.

(6) Lisaküsimustele antud vastuseid hindab § 7 lõikes 1 nimetatud hindamiskomisjon.

(7) Õpilane, kes vastab lõikes 5 sätestatud lisaküsimustest õigesti vähemalt 12 küsimusele, loetakse Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritanuks ning tal on õigus saada käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatud tunnistus.

§ 10. Eksamitulemuse vaidlustamine

(1) Isikul on õigus esitada eksameid korraldavale asutusele avaldus oma eksamitulemuse vaidlustamiseks ja läbivaatamiseks 30 päeva jooksul alates selle teadasaamisest. Avalduse eksamitulemuse vaidlustamiseks ja läbivaatamiseks saab esitada ainult üks kord.

(2) Eksamitulemuse vaidlustamise avaldusi vaatab läbi ja lahendab vaidekomisjon, mille koosseisu ja töökorra kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

(3) Vaidekomisjoni otsusega võib hindamiskomisjoni otsust muuta (eksamitulemust võib tõsta või langetada).

(4) Vaidekomisjon vaatab esitatud avaldused ja vaidlustatud eksamitööd läbi ning teatab oma otsusest kirjalikult avalduse esitajale 30 päeva jooksul avalduse kättesaamisest arvates.

§ 11. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 12. Rakendussäte

Määrus jõustub 1. märtsil 2009. a.